

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Γεια και χαρά σας υπεραιωνόβιοι

Σκέφθηκα να αφιερώσω ένα χρονογράφημα στους αιωνόβιους και στους υπεραιωνόβιους. Και έχω πολλούς λόγους να θέλω να το κάμω τούτο. Γιατί πράγματι πιστεύω πως σ' αυτούς τους ανθρώπους τους αξίζει όχι ένα χρονογράφημα αλλά πολλά χρονογραφήματα. Αυτούς τους ανθρώπους τους αξίζουν κατά την γνώμη μου ολόκληρα βιβλία και όχι μόνο χρονογραφήματα.

Σκέφθηκα το θέμα καλά, το ξανασκέφθηκα κι άφησα το μυαλό μου να πάει μακριά στα παλιά καλά χρόνια. Ήταν τότε που ο Γέρο Νικόλας ή ο Κολέττης όπως τον έλεγαν οι συνομήλικοί μου και ο Δερβίσιος κι οι δυο τους στα εκατόν χρονάκια τους, εκάθονταν στο καφενείο του χωριού μας και έπιναν τον καφέ τους. Ήταν τότε που οι άνθρωποι ήξεραν να εκλέγουν τους πιο τίμιους και ενάρετους για να τους συναναστρέφονται και να τους κάμνουν φίλους τους και αυτό ανεξαρτήτως φυλής ή θρησκείας. Τότε δεν υπήρχαν στον πονεμένο τόπο μας ούτε συρματομπλέγματα ούτε πράσινες ή μαύρες γραμμές. Τότε στον τόπο μας υπήρχε μόνο αγάπη, φιλία και η αρετή του λόγου και του διαλόγου μεταξύ των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων. Όλα αυτά μαζί ήσαν τότε ισοδύναμα με όλην την ισχύ των όπλων που χρειαστήκαμε αργότερα.

Θυμούμαι πως εκείνη την ημέρα χωρίς να το θέλω με τράβησε σαν μαγνήτης η συνομιλία του Γέρο Νικόλα και του Δερβίσιου εφέντη. Πλησίασα το τραπέζι τους και προσπάθησα να μπω στο νόημα της κουβέντας τους. Μιλούσαν πότε στα ελληνικά πότε στα τουρκικά γι αυτό εδυσκολευόμουν να καταλάβω το θέμα που συζητούσαν ή μάλλον που φιλοσοφούσαν. Όμως μόλις με χαιρέτισαν και άρχισαν να μιλούν καθαρά ελληνικά. Κατάλαβα αμέσως πως με ήθελαν να μπω και γω στην κουβέντα τους. Ξέρετε αυτοί οι υπεραιωνόβιοι όπως και οι σοφοί τους αρέσει πάντοτε να κάμνουν φίλιες με νέους και να τους διηγούνται διάφορα πράγματα. Και αυτό όχι για να εξασφαλίσουν επαινον, όνομα ή δόξα, αλλά για να εξασφαλίσουν

σεβασμό που τόσο το χρειάζονται από μας τους νέους.

Θυμάμαι πως μιλούσαν κι οι δυο για την γλυκύτητα της αγάπης και της ομόνοιας. Μιλούσαν για την αγροτική ζωή και τις ηδονές της απλής φύσης. Μιλούσαν ακόμη για ηδονή και ευχαριστήσεις που ανακουφίζουν αλλά που ποτέ δεν κυριεύουν. Μιλούσαν για τη φρόνηση που δεν είναι πλαστή αλλά για κεινή τη φρόνηση που αναπαύει τους ανθρώπους από τους κόπους και τις κακουχίες.

Ο σοφός τους διάλογος μου έδωσε θάρρος για να μπω κι εγώ σιγά-σιγά στην κουβέντα τους. Σκέφθηκα πως ήταν ευκαιρία να μάθω λίγα πράγματα από αυτούς τους αιωνόβιους. Το πρώτο που σκέφθηκα να ρωτήσω ήταν το μυστικό της μακροζωίας. Και ο Γέρο Νικόλας δεν άργησε να μου απαντήσει. Ανδρέα μου, μου λέγει, το παν σ' αυτή τη ζωή είναι να μην υπερβαινουμε το μέτρο και στο φαγητό και στο πιστό και σε όλα τα άλλα. Μετά σ' αυτή τη ζωή οι άνθρωποι πρέπει να ξέρουν να μη νικούνται από τις δυστυχίες τους ούτε να απελπίζονται. Πρέπει να έχουν μέσα τους μια μεγαλοψυχη τόλμη και να θυμούνται πως οι άνθρωποι που δεν εδοκίμασαν καμιά δυστυχία είναι ανάξιοι της ευτυχίας. Στην οικογενειακή τους ζωή, ο άνδρας και η γυναίκα πρέπει να έχουν μια και την αυτή ψυχή σε δυο διαφορετικά σώματα. Η σύζυγος να είναι σύντροφος των κόπων του ανδρός και ο σύζυγος πιστός εκτιμητής του έργου της γυναίκας του. Και οι δυο μαζί να βρίσκουν εις την αρετή των τέκνων τους τη δική τους ευδαιμονία και ευτυχία.

Εδώ μας διέκοψε ο Δερβίσιος για να προσθέσει κι εκείνος τούτα τα λίγα λόγια. Αν θέλεις Ανδρέα να προκόψεις και να ζήσεις πολλά χρόνια πρέπει να φοβάσαι τα πάθη των ανθρώπων και τις κακές τους συνήθειες. Η αληθής μεγαλιότης και η μακροζωία είναι όπως είπε ο Κωλέττης η μετριότης, η δικαιοσύνη, η σεμνότης και η φιλανθρωπία. Ευτυχής είναι εκείνος που ούτε εί-